

RAIBIE SVĀRKI

SABATA PĒCPUSDIENAI

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

1. Moz. 29:21 – 30:24; 34; 37; 42:13; 1. Kor. 9:24-26

ATMIŅAS PANTS:

„Bet Israēls mīlēja Jāzepu vairāk nekā visus citus savus dēlus, tāpēc ka tas bija viņa vecumā dzimušais dēls. Un viņš tam taisīja raibus svārkus.” 1. Moz. 37:3

Sākums visam šim notikumam meklējams 1. Moz. 29. nodaļā – stāstā par Jēskabu, viņa sievām un blakussievām. Viens tēvs, četras mātes un apmēram ducis bērnu starp tiem. Nav jābūt pravietim, lai paredzētu, cik nefunkcionējoša un drūma izvērtīsies šī ģimene.

Cik daudz labāk būtu bijis, ja Jēkabs būtu sekojis agrākajam paraugam, kas nāk no Ēdenes: viens vīrs, viena sieva. Tas ir ideāls ģimenes modelis visos laikos.

Bet, kā mēs jau tagad zinām, Dievs mūs ir radījis kā brīvas būtnes, un brīvība ietver arī brīvību darīt ļaunu. Varbūt slavenie „raibie svārki” kā Jēkabs kļūdu simbols atklāj, ka viena kļūda noved pie nākamajām, un to sekas stāv ārpus mūsu kontroles robežām.

Tāpēc cik daudz labāk ir iznīcināt grēku, kad tas vēl ir pumpura stadijā, pirms tas aprij mūs un tos, ko mēs mīlam.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles studijām 23. aprīlī.

ĢIMENES NELAIMES SĀKUMS

Kā mēs visi zinām, dzīve mums netiek iedota jau iepriekš nosprausta, sadalīta noteiktās kategorijās un daļās. It visam ir kaut kāda ietekme uz visu pārējo. Einšteina vispārējās relativitātes teorija māca, ka Universā it visam ir gravitācijas spiediens uz visu pārējo. Tas nozīmē, ka mūsu ķermeņa gravitācijas spiediens iedarbojas ne tikai uz līdzcilvēkiem, bet arī uz sauli un visu pārējo radīto pasauli.

Protams, mums nav nepieciešama fizikas lekcija, lai ieraudzītu realitāti, cik radikāli un pat traģiski viena cilvēka darbi un rīcība var ietekmēt citus, pat vēlākās paaudzes. Kas mēs esam, kurp ejam, kāpēc esam – to visu zināmā mērā ir ietekmējuši citu cilvēku rīcība, kas ir pilnībā ārpus mūsu kontroles. Tāpēc cik uzmanīgiem mums ir jābūt attiecībā uz to, ko sakām un darām, jo, kas lai zina, kāda būs mūsu vārdu un darbu ietekme uz citiem – īslaicīga vai ilgstoša, laba vai ļauna?

Izlasī 1. Mozus 24 un 29:21-30. Kāda ģimene šeit tiek radīta? Kādu mācību mēs varam šeit smelties par to, kā sekošana pasaules ieradumiem, īpaši tad, ja tie ir pretrunā patiesības principiem, var mūs novest pie nelaimes? _____

„Jēkaba grēks un tā izraisīto notikumu virkne nepalika bez sliktām sekām. Tā iespaids izvērtās ļaunos augļos dēlu raksturā un dzīvē. Kad dēli sasniedza vīra gadus, tie pieļāva nopietnas kļūdas. Lielajā saimē atklājās daudzsievisības sekas. Šis briesmīgais ļaunums grasījās iznīcināt īstas mīlestības avotus, un tā iespaids vājināja vissvētākās saites. Mātes ar savu greizsirdību sarūgtināja ģimenes dzīvi; bērni uzauga ķildīgi un nepakļāvīgi, bet tēva dzīvi aptumšoja bailes un rūpes.” E. Vaits „Sentēvi un pravieši”, 208. lpp.

Vai tu esi saskāries ar lietām un apstākļiem, kas ir bijuši ārpus tavas kontroles? Bieži, vai ne? Padomā šobrīd par dažiem svarīgiem lēmumiem, kurus tu gatavojies pieņemt. Pajautā sev: kādu ietekmi tava izvēle atstās uz citiem, un vai tiešām tu to vēlies piedzīvot? _____

JĀZEPS UN VIŅA BRĀĻI

Brāļu un māsu savstarpējā sacensība pat vistradicionālākajās ģimenēs jau tā ir pietiekami briesmīga. Taču šajā maisījumā tā kļuva par smirdīgu viru, jo tajā bija tādas sastāvdaļas kā naidis un skaudība, favoritisms un lepnums, kas acīmredzot noveda pie katastrofas.

Jāzeps brāļi nebija paši jaukākie puīši, vai ne?

Izlasi 1. Moz. 34. nodaļu. Kas tur ir teikts par brāļu raksturiem? _____

Tad vēl visam pievienojās Jāzeps sapņi (1. Moz. 37:5-11), kuros visa ģimene klanās viņa priekšā. Ja pirms tam brāļiem viņš nepatika, tad pēc šiem sapņiem viņu antipātijas tikai palielinājās. Tieši tas aprakstīts 1. Moz. 37:8.

Bet tur ir kas vairāk.

Izlasi 1. Moz. 37:2. Kā tas pasliktināja Jāzeps attiecības ar brāļiem? _____

Nevienam nepatīk, ja par viņu aizmuguriski runā sliktu. Neskatoties uz to, cik sliktā bija brāļu uzvedība, viņi noteikti neslavēja Jāzepsu par to, ko viņš bija pastāstījis tēvam par viņiem. Lai gan pants neatklāj, ko tieši viņi darīja, pārdomājot savu pagātnes rīcību, visticamāk, tas bija kas tāds, ar ko viņiem vispirms vajadzēja tikt galā, pirms viņi sagādāja sev un savai ģimenei vēl lielāku kaunu un negodu.

Visbeidzot, iespējams, ka vislielākais nesaskaņu iemesls bija šis, kā Bībele to apraksta: „Bet Izraēls mīlēja Jāzepsu vairāk nekā visus citus savus dēlus.” (1. Moz. 37:3) Brāļi nebija muļķi. Viņi noteikti bija pamanījuši tēva attieksmi, un sliktu situāciju tas varēja padarīt vēl sliktāku.

Tādējādi, lai cik nepiedodama bija brāļu izturēšanās pret Jāzepsu, uz šī fona mēs varam labāk saprast, kas viņus pie tādas rīcības noveda.

Mēs visi zināmā mērā atrodamies savu apstākļu lamatās. Notiek lietas, kas ir ārpus mūsu kontroles. Tāpēc mūsu jautājumam vienmēr vajadzētu būt: Kā es reaģēju uz šiem apstākļiem? Vai tie noved mani līdz stāvoklim, kad es atsakos no saviem principiem, vai arī es ļauju principiem vadīt mani cauri apstākļiem? _____

RAIBAIS TĒRPS

Brāļu sliktais raksturs vēl vairāk izcēlās kontrastā ar Jāzepa raksturu.

„Tomēr viena dēla raksturs no pārējiem atšķirās; tas bija Jāzebs, Rahēles vecākais dēls, kura sevišķais personiskais skaistums likās atstarojam iekšējo sirds un gara cēlumam. Būdams šķīsts, darbīgs un priecīgs, šis zēns parādīja arī tikumisku nopietnību un stingrību. Viņš pieņēma tēva pamācības un labprāt paklausīja Dievam. Jau agri viņa ikdienas dzīvē atklājās īpašības, kuras sevišķi spilgti bija redzamas Ēģiptē, – laipnība, uzticība, taisnīgums. Tā kā viņa māte bija mirusi, tas jo sirsnīgāk tiecās pēc tēva, un Jēkaba sirds pieķērās šim bērnam, kas bija dzimis vecumā.” E. Vaita „Sentēvi un pravieši”, 209. lpp.

Izlasī 1. Moz. 37:3,4. Kā tēva rīcība padarīja situāciju vēl sliktāku? _____

Dārgie svārki, ko Jāzebs bija saņēmis no mīlošā tēva un kas bija austi dažādās krāsās, noteikti bija arī smalkāki nekā viņa brāļu svārki. Šāda veida apģērbā parasti ģērbās dižciltīgie. Brāļi, bez šaubām, sprieda, ka tēvs šo bērnu arī turpmāk pagodinās, un tas nozīmēja, ka viņš iegūs arī pirmdzimtības tiesības. Viņi viegli varēja nonākt pie domas, ka Jāzebs saņems lielāku mantojumu. Vienalga, ko tēvs bija domājis, dāvinot Jāzepam svārkus. Tas varēja būt vienkārši mīlestības apliecinājums un nekas vairāk. Tomēr tā bija liela kļūda, jo brāļu sirdīs lika uzliesmot vēl lielākām naida ugunīm pret Jāzepu.

Zināmā mērā svārki simbolizē laicīgu godu, laicīgu dižciltību – laicīgu un tāpēc tik īslaicīgu un beigās virspusīgu. Konteksts, kādā Mozus piemin svārkus, rakstot šo stāstu, tomēr ir tas, ka Jēkabs Jāzepu mīlēja vairāk nekā pārējos bērnus. Tādā veidā tas bija arī galvenais viņu naida un tā seku iemesls.

Vai tu kādreiz esi saņēmis pasaulīgu godu? Cik labi tu tad juties? Pēc cik ilga laika izbeidzās eiforija, apmierinātības sajūta vai citas labās izjūtas, kuras piedzīvoji? Ko tu varētu mācīties no tā? Skat. 1. Kor. 9:24-26. _____

SVĀRKI NORAUTI

Izlasi 1. Moz. 37:12-25. Kāds liels kontrasts starp labo un ļauno, starp nevainību un nodevību, šeit ir redzams? _____

Jāzēpa brāļi ne tikai perināja viņa nāvi, bet plānoja uz priekšu arī to, ko viņi teiks tēvam. „Ak, tēvs! Mums ir ļoti žēl. Mēs atradām šos svārkus. Vai tie ir Jāzēpa? Kāds briesmīgs zvērs viņu droši vien ir saplosījis.” Ir grūti pat iedomāties, cik naida pilni viņi bija kļuvuši pret miesīgu brāli, ja reiz spēja izdarīt ko tādu.

Izlasi 1. Moz. 37:23. Kas svarīgs šeit notika? _____

Pirmais, par ko brāļi runāja, kad iztālēm ieraudzīja Jāzēpu, bija sapņi, kas lika augt viņu naidam pret brāli. Tagad, vienreiz un par visām reizēm, viņi parādīs, kā šie sapņi piepildīsies. Interesanti, ka pirmā pierakstītā pret Jāzēpu vērstā rīcība no brāļu puses bija svārku noraušana. Ebreju valodā skaidri izskan tas, ka viņi runāja par ļoti ienīstajiem svārkkiem, tiem, kurus tēvs bija viņam pašuvis. Pants uzsver, ka tas bija „viņam mugurā”. Blakus visām citām lietām, viņu dusmas tikai auga augumā, ieraugot nākošā brāļa greznos svārkus.

Te nu mēs redzam, kā brāļi centās atriebt visu, kas viņiem bija izraisījis naidu un dusmas. Svārki viņiem simbolizēja visu, par ko viņi ienīda savu brāli, visu labo, kas piemita Jāzēpam, un visu slikto, kas piemita viņiem pašiem. Viņi droši vien norāva svārkus ar lielu gandarījumu un azartu. Tagad bez šī smalkā tērpa, kas simbolizēja Jāzēpa pārkumu, viņš bija bezspēcīgs to priekšā, kuriem, saskaņā ar viņa paša sapņiem, kādu dienu būs jākļūst viņa priekšā.

Cik gan brāļi muļķīgi rīkojās savu emociju iespaidā! Cik bieži mēs ļaujām savām emocijām novest mūs pie muļķīgas rīcības? Kā mēs varam iemācīties turēt savas emocijas Dieva spēka kontrolē un aiztaupīt sev (un bieži arī citiem) šausmīgās sekas, kas izriet no rīcības, ko izsaukusi dziļu emociju lēkme? _____

„TAVA DĒLA SVĀRKI”

„Un viņi paņēma Jāzepa svārkus, nokāva āzi, iemērcā svārkus asinīs un lika aiznest svārkus ar piedurknēm un nogādāt tos viņu tēvam, sacīdami: "Tos mēs esam atraduši; aplūko, vai tie nav tava dēla svārki?"” 1. Moz. 37:31,32

Kā viņi, mīloša tēva dēli, varēja nolaisties tik zemu, lai pasniegtu savam tēvam drēbes, kuras viņš bija iedevis savam dēlam, izmērcētas asinīs, vēl pie tam jautājot, vai tās gadījumā nepieder viņa dēlam. Iespējams, ka tikai dienu pirms nozieguma izdarīšanas viņiem pat prātā neienāca kaut kas tamlīdzīgs. Bet, ja reiz ir iekāpts grēka vilcienā, kurš zina, uz kuriem tas aizvedīs?

Izlasī 1. Moz. 37:26-36. Ko atklāj brāļu runas stils sarunā ar tēvu? _____

Ievēro, ka brāļi nejauda par „mūsu brāļa svārkkiem”, bet gan par „tava dēla svārkkiem”. Viņu aukstums, viņu cietsirdība ir pārsteidzoša. Varbūt arī tas bija nepazīnāts aizsardzības mehānisms. Viņi atrada nevis „mūsu brāļa”, bet „tava dēla svārkus” – veids, kā pašiem savā prātā samazināt nozieguma ļaunumu.

Svārkkiem ir sava loma gan sākumā, gan beigās. Jēkaba un Jāzepa attiecību simbols tagad mirka asinīs, kas savukārt simbolizēja Jāzepa „demisiju” un, kā viņi visi domāja, Jāzepa un līdz ar to visa viņu naidīguma galu. Nav šaubu, ka šī rīcība „atrisināja” vienu problēmu, izsaucot nākamās. Brāļiem noteikti vajadzēja piedzīvot sāpes tēva bēdu dēļ. Dienu no dienas redzot Jēkaba sēras, šie vīri noteikti cīnījās ar vainas apziņu un sirdsapziņas pārmetumiem.

Izlasī 1. Moz. 42:13, 21-23, 32 un 44:28. Ko šie panti atklāj par brāļu rīcības ilgstošo ietekmi uz viņiem pašiem un viņu ģimenēm? _____

Beigās Kungs visu ļauno, ko brāļi bija izdarījuši, pavērsa par labu, bet tas neat- taisno viņu rīcību. Lai vai cik ārkārtējs ir šis gadījums, tam vajadzētu kalpot mums par atgādinājumu, cik ātri grēks izsprūk no rokām, padara mūs aklus un vada uz tādu rīcību, kas beidzas ar traģēdijām un ciešanām.

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi E. Vaitas grāmatā „Sentēvi un pravieši” nodaļas „Atgriešanās Kānaānā”, „Jāzeps Ēģiptē” un „Jāzeps un viņa brāļi”, 209. – 240. lpp.; SDA Bībeles komentāros, 1. sēj., 428. – 432. lpp.

„Jāzeps, nenojaušot, kas viņu sagaida, ar prieku sirdī tuvojās saviem brāļiem, lai apsveicinātos ar viņiem pēc tālā, nogurdinošā ceļojuma. Viņa brāļi nepieklājīgi noraidīja viņu. Viņš pastāstīja savu uzdevumu, bet tie viņam neatbildēja. Jāzepu satrauca viņu dusmīgie skatieni. (..) Viņi apsūdzēja viņu liekulībā. Izsakot skaudīgās jūtas, prāta kontroli bija pārņēmis sātans, un viņiem nebija vairs želuma, ne arī mīlestības jūtas pret savu brāli. Viņi norāva tam raibos svārkus, kas viņam bija mugurā kā tēva mīlestības apliecinājums un kas bija uzkurinājis viņu skaudīgās jūtas.” E. Vaita „Spirit of Prophecy” („Pravieša gars”), 1. sēj., 128., 129. lpp.

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kādus vēl „raibos svārkus” jūs zināt? Ko mēs šai pasaulē iekārojam, kas ātrāk vai vēlāk var tikt norauts no mums un izmērcēts asinīs? Kas no pasaulīgā goda var likties nozīmējam tik daudz un tomēr beigās patiesībā nenozīmē vispār neko?

2. Pārdomā šīs nedēļas tēmas kontekstu un tad izlasi 1. Moz. 45:22. Kādu paradoksu jūs šeit saskatāt?

3. Jāzeps bieži tiek uzskatīts par Jēzus prototipu. Pārdomā stāstu par Jāzepu un atrodi, kas kopīgs Kristum un Jāzepam. Dalies ar savām atbildēm grupā.

4. Brāļi noteikti izjuta lielu nožēlu par savu rīcību. Mēs nezinām, ko tēvs izdarīja ar asiņainajiem svārkkiem. Varbūt viņš tos saglabāja kā piemiņlietu no sava dēla. Iedomājieties, kā brāļi jutās katru reizi, kad viņi redzēja šos svārkus, kas reiz bija viņu greisirdības simbols, bet tagad simbolizēja viņu vainas apziņu. Kā mēs varam iemācīties padomāt, pirms ko darām, un nerikoties steigā? Cik atšķirīgs būtu šis stāsts, ja brāļi pazītu Kungu, kuram kalpoja viņu tēvs! Ja brāļi zinātu, kā lūgt, kā nomirt sev, kā nodot sevi Kungam ticībā un paklausībā, nekas tamlīdzīgs nenotiktu un būtu aiztaupīts daudz sāpju un ciešanu. Kā mēs varam iemācīties niekrist tajās pašās lamatās, kurās iekrita šie vīri?